

*Шкіринець В. М.,
викладач кафедри географії і туризму
факультету географії, історії та туризму
Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»,
м. Рівне*

ПРИРОДООХОРОННА ОСВІТА УЧНІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Загострення екологічної кризи є однією з найбільш актуальних проблем сучасності, в цьому контексті людство змушене замислитись над проблемою взаємовідносин взаємовідносин у системі «людина-природа», утвердженням у свідомості суспільства активно-діяльнісного, відповідального ставлення до навколишнього середовища. У вирішенні цієї проблеми особливе місце посідають заклади загальної середньої освіти, на які покладена відповідальність за формування в здобувачів освіти активної життєвої позиції щодо охорони природи. Це передбачає формування в школярів потреби бережливо ставитися до природних ресурсів і раціонально їх використовувати. Діяльність школи має бути спрямована не лише на теоретичне засвоєння учнями знань про природу, а й на формування в них стійкої мотивації до природоохоронної роботи. [1].

Ми дотримуємося думки про те, що заклади загальної середньої освіти мають забезпечувати не лише засвоєння учнями природоохоронних знань у процесі вивчення навчальних предметів, на факультативних заняттях, але і залучати школярів до природоохоронної роботи в рамках позаурочної та позакласної виховної діяльності.

Сутність поняття «природоохоронна освіта учнів закладу загальної середньої освіти» має звернути, на нашу думку, увагу педагогів на оптимальне застосування освітнього середовища як виховної системи для гармонізації відносин у системі «людина-природа», оскільки природоохоронна освіта на заданому рівні ефективності її здійснення формує загальнолюдські норми моральної поведінки стосовно до навколишнього середовища та дозволяє кожному школяру зробити реальний внесок у збереження довкілля.

Поняття «природоохоронна освіта учнів закладу загальної середньої освіти» ми розуміємо як систему взаємопов'язаних цілеспрямованих виховних і дидактичних заходів, детермінованих рівнем суспільно-політичного та економічного розвитку регіону, країни, світу для просвітництва верств населення і господарської діяльності з об'єктами олюдної і дикої природи. Специфіка означеного виду природоохоронної діяльності полягає в тому, що вона здійснюється учнями під керівництвом педагогічних працівників на заданому рівні ефективності та розрахована на певні проміжки часу різної пори року і проводиться на уроках, а також в умовах позакласної, позаурочної та позашкільної роботи. Метою організації природоохоронної освіти школярів є формування особистості з високим рівнем екологічної компетентності, оскільки лише така особистість здатна, керуючись здобутими знаннями, сформованими цінностями й досвідом, приймати у майбутньому виважені екологічно доцільні рішення в життєвих ситуаціях – як у побутових, так і у природному оточенні. Саме ця особистісна характеристика зорієнтовує виховний процес і виступає показником якості сучасної екологічної освіти [2].

Саме тому залучення дітей цього віку до природоохоронних заходів дає змогу виховати почуття особистої відповідальності за людську діяльність, пов'язану з перетворенням навколишнього середовища, упевненість у необхідності бережливого ставлення до природи, розумного використання її багатств, тобто допомагає вирішити одне з найважливіших завдань сьогодення – підвищення рівня екологічної культури молоді та суспільства загалом [2].

Відповідно до чинного Державного стандарту формування екологічної компетентності здобувачів освіти забезпечується переважно змістом, визначеним природничою освітньою галуззю. Мета цієї галузі включає в себе екологічну складову, згідно з якою учні мають опанувати знаннями, уміннями, навичками, здібностями та способами діяльності, які «забезпечують успішну взаємодію з природою, формування основи наукового світогляду і критичного мислення, становлення відповідальної, безпечної і природоохоронної поведінки здобувачів освіти у навколишньому світі на основі усвідомлення принципів сталого розвитку» [3].

Перспективами подальшого дослідження є більш детальне вивчення організаційних форм природоохоронної освіти

школярів як умови підвищення рівня екологічної компетентності особистості.

Література:

1. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 р. No38-39. База даних «Законодавство України». *ВР України*. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Магрламова К.Г. Формування ціннісного ставлення до природи у змісті екологічного виховання учнів загальноосвітніх шкіл. *Педагогічний процес: теорія і практика: зб. наук. праць*. Київ: ЕКМО, 2008. Вип.1. С.141–147.
3. Державний стандарт початкової освіти: постанова Каб. Мін. України від 21.02.2018р. No87. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>

Яковчук О. В.,

кандидат географічних наук, доцент,

декан факультету географії, історії та туризму

Приватний вищий навчальний заклад

«Міжнародний економіко-гуманітарний університет

імені академіка Степана Дем'янчука»

м. Рівне

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КРАЇНОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ ОСВІТИ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Географія – це «історія простору», а історія – «це географія часу», така образна дихотомія є логічним уособленням тісного взаємозв'язку історії та географії, на стику об'єкт-предметних сфер дослідження яких знаходяться багато сучасних соціально-гуманітарних наукових сфер знань. Одним із таких міждисциплінарних комплексів є країнознавство.

Серед великої кількості визначень, найпоширенішими вважаються такі: країнознавство – наука інтегруючого спрямування, що вивчає повний комплекс географічних явищ на певній конкретній території або певної країни; країнознавство – це організаційна форма об'єднання різносторонньої інформації про певний район, країну або